

АНОТАЦІЯ

Предметом дослідження є теоретико-методологічні та прикладні засади удосконалення процесу управління банківським капіталом..

Об'єктом дослідження в даній роботі виступає власний капітал ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» .

Методи дослідження. Для забезпечення достовірності та обґрунтованості одержаних результатів дослідження використовувалися такі методи: комплексно-цільовий підхід і системний аналіз; статистичний, логічний та економічний аналіз, розрахункових коефіцієнтів.

Інформаційна база роботи. Основним джерелом інформації були:

- законодавчі акти Верховної Ради України та нормативно правові документи Національного банку України з питань регулювання діяльності банків;

- наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених;

- офіційні статистичні матеріали;

- інформаційно-аналітичні огляди;

- фінансова звітність ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» за 2016-2018 роки.

За результатами дослідження сформульовані відповідні висновки та запропоновані методи для покращення управління власного капіталу банку.

Одержані результати можуть бути використані у роботі Національного Банку України при розробці удосконалення норм Н1,Н2 та Н3 та її реалізації. Дана наукова робота може бути корисною студентам, які навчаються на економічних факультетах, аспірантам і викладачам, а також практичним працівникам: фінансистам, менеджерам.

Рік виконання дипломної роботи – 2017 – 2018 рр.

Рік захисту роботи – 2018 р.

Ключові слова: банк, капітал, банківський капітал, формування, власний капітал, оцінка, Національний Банк України.

Дипломна робота містить 104 сторінок, 17 таблиць, 12 рисунків, список літератури з 50 найменувань, 5 додатка.

SUMMARY

The subject of the study is theoretical and methodological and applied principles for improving the process of managing a bank capital.

The object of research in this paper is the equity of PJSC "Raiffeisen Bank Aval".

Research methods. To ensure the reliability and validity of the results of the study, the following methods were used: the complex target approach and the system analysis; statistical, logical and economic analysis, calculation coefficients.

Information base of work. The main source of information was:

- legislative acts of the Verkhovna Rada of Ukraine and normative acts
- legal documents of the National Bank of Ukraine on the regulation of banks;
- scientific works of domestic and foreign scientists;
- official statistical materials;
- information and analytical reviews;
- financial statements of PJSC "Raiffeisen Bank Aval" for 2016-2018 years.

According to the results of the study, the relevant conclusions and proposed methods for improving the management of the bank's equity are formulated.

The obtained results can be used in the work of the National Bank of Ukraine in developing the improvement of norms H1, H2 and H3 and its implementation. This scientific work can be useful for students studying in economics faculties, graduate students and teachers, as well as practical workers: financiers, managers.

Year of completion of the thesis - 2017 - 2018 biennium.

Year of protection of work - 2018

Key words: bank, capital, bank capital, formation, own capital, estimation, National Bank of Ukraine .

Thesis contains 104 pages, 17 tables, 12 drawings, a list of literature from 50 titles, 5 application.

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ
КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

1.1. Категорія «капітал банку» і показники його оцінки.....8

1.2. Нормативно-правове забезпечення оцінки капіталу комерційних
банків.....27

Висновки до першого розділу.....32

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА КАПІТАЛУ БАНКА (на прикладі ПАТ «Райффайзен
Банк Аваль».)

2.1. Конкурентна позиція банку на ринку України.....34

2.2. Оцінка якості зобов'язань та капіталу банку38

2.3. Аналіз якості активів банку45

2.4. Методичні підходи до визначення
прибутку і рентабельності банку 49

Висновки до другого розділу61

РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ БАНКА3.1. Світовий досвід оцінки управління капіталом банку та перспективи
його використання в Україні.....64

3.2. Методи підвищення ефективності використання капіталу банку ..70

Висновки до третього розділу.....88

ВИСНОВКИ90

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ93

ДОДАТКИ

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У щоденній діяльності та забезпеченні довгострокової життєздатності банку його капітал відіграє головну роль. Він необхідний для організації та функціонування банку на початковому етапі розвитку, служить захистом від банкрутства і компенсацією поточних втрат в майбутньому. Капітал також забезпечує впевненість позичальників в тому, що банк здатний задовольнити їх потреби в кредитах, навіть якщо економіка буде переживати спад. Капітал потрібен для підтримки і захисту від ризику, пов'язаного з наданням нових послуг і будівництвом нових потужностей.

Огляд літератури з теми дослідження. Проблема економічної природи, сутності та ролі банківського капіталу й ресурсів банківських установ присвячені праці відомих вітчизняних науковців М. Алексеєнка, О. Дзюблюка, А. Мороза, Л. Примостки та ін. Також вагомий внесок у дослідження походження капіталу в різні періоди розвитку економіки здійснили зарубіжні провідні науковці, серед яких А. Сміт, П. Роуз, Дж. Сінкі та ін.

Метою дослідження є вивчення власного капіталу банку: склад і проблеми формування.

Виходячи з поставленої мети, в роботі вирішуються наступні завдання:

- визначити поняття та функції власного капіталу банку;
- розглянути склад банківського капіталу;
- проаналізувати склад власного капіталу банку;
- визначити достатність власного капіталу банку;
- виявити проблеми формування власного капіталу банків.

Об'єктом дослідження в даній роботі виступає власний капітал ПАТ «Райффайзен Банк Аваль».

Предметом дослідження є теоретико-методологічні та прикладні засади удосконалення процесу управління банківським капіталом.

Методи дослідження. Для забезпечення достовірності та обґрунтованості одержаних результатів дослідження використовувалися такі методи: комплексно-цільовий підхід і системний аналіз; статистичний, логічний та економічний аналіз, розрахункових коефіцієнтів.

Інформаційна база роботи. Основним джерелом інформації були:

- законодавчі акти Верховної Ради України та нормативно-правові документи Національного банку України з питань регулювання діяльності банків;

- наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених;

- офіційні статистичні матеріали;

- інформаційно-аналітичні огляди;

- фінансова звітність ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» за 2016-2018 роки

Практичне значення роботи. Розроблені в ході дослідження підходи, теоретичні узагальнення, висновки та рекомендації можуть бути використані для підвищення ефективності управління банківським капіталом, зокрема у системі банківських установ ПАТ «Райффайзен Банк Аваль»

Структура роботи. Дипломна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків до розділів, висновків і пропозицій, переліку використаної літератури. У першому розділі «Капітал банківської установи і його теоретичні основи» висвітлено теоретичні підходи до визначення суті та функцій банківського капіталу, досліджено методики якісної та кількісної оцінки капіталу банку. У другому розділі «Аналіз банківського капіталу ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» подана оцінка організаційної структури банку, його економічних показників, проведений аналіз структури капіталу банку та рівень забезпеченості. У третьому розділі « Удосконалення процесу управління капіталом ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» розглянуто механізми управління банківським капіталом, подана організаційна модель управління капіталізацією банку та наведено можливості автоматизації фінансового планування у банку

ВИСНОВКИ

Таким чином, проведене дослідження дозволяє стверджувати про неоднорідність та складність структури власного капіталу банків та процесу його формування. Це є передумовою для продовження досліджень на дану тему з огляду на те, що від чіткого розуміння структури власного капіталу та особливості його формування залежить правильність оцінки ефективності діяльності банку, розробка підходів для її підвищення та темпи розвитку банківської системи в цілому. Процес управління капіталом банку потребує як від самих банків, так і від регуляторних органів постійної оцінки власних ресурсів, використання новітніх методів розрахунку регулятивного капіталу, надійного управління ризиками та ефективного використання власних ресурсів. Варто відзначити, що лише застосування ефективної системи управління власним капіталом дозволить вітчизняним банкам покращити своє фінансове становище та отримати запланований прибуток. Удосконалення організації управління власним капіталом банку слід розглядати як один із головних чинників підвищення ефективності будь-якої господарської діяльності. Від цього залежить поліпшення позицій банку в конкурентній боротьбі, його стабільне функціонування та динамічний розвиток. Система управління власним капіталом банку може вважатись досить ефективною лише у тому разі, коли вона дає змогу не лише раціонально використовувати власний капітал, а й забезпечувати активний пошук можливостей подальшого формування власного капіталу та розвитку банку [42 С.12].

Капітал грає роль своєрідної захисної "подушки" і дозволяє банку продовжувати операції у разі виникнення великих непередбачених втрат або витрат. Для фінансування подібних витрат існують різні резервні фонди, що включаються у власний капітал, а при масових неплатежі клієнтів по

позичках для покриття збитків, можливо, потрібно використати частину акціонерного капіталу.

2. Загалом можемо зробити висновок, що ПАТ "Райффайзен Банк Аваль" за період 2016-2018 рр. зазнав істотних змін. Загальна сума активів зросла на 21,15%. Обсяг кредитного портфелю збільшився майже на 20%. Банк уперше за останні 3 роки закінчив рік з прибутком, що є позитивним результатом. На заваді прибуткового результату великою мірою були саме формування резервів. За період 2016-2018 рр. власний капітал банку збільшився до 10904,6 тис. грн. Що стосується пасивів усього, то спостерігається тенденція збільшення обсягу з кожним роком. Зобов'язань за останній рік додалось менше ніж на 1%. Найбільшу долю пасивів займають саме залучені кошти, обсяг рахунків клієнтів за 2 роки збільшився на 8,14 % та на кінець 2018 року склав 52 280,6 млн. грн.

3. Кожен банк самостійно визначає політику залучення ресурсів, закладаючи при цьому в стратегію свого розвитку пріоритетні джерела й механізми їх залучення. Однією з важливих проблем, що постають перед банками є залучення та підтримка достатнього обсягу капіталу. При цьому, відповідно до вимог регулятора, банк повинен підтримувати адекватне співвідношення між власними і залученими ресурсами. Оскільки незбалансованість у структурі ресурсів може призвести до фінансових втрат та погіршення показників, котрі характеризують фінансову стійкість банків, і відповідно до погіршення його позицій на ринку банківських послуг.

Отже, одне з основних завдань, що стоїть перед банківським менеджментом, сформувати такий банківський капітал, який буде забезпечувати підтримку стабільного рівня доходів, а також сприяти зміцненню позицій банку на відповідному рівні, для залучення необхідних банківських ресурсів на вигідних умовах. Саме тому управління капіталом є вагомим складовим управління банківською діяльністю.

В першу чергу потрібно враховувати внутрішні й зовнішні фактори, що впливають на управління капіталом банків. Внутрішні фактори управління

капіталізацією банків визначаються тим, що керуючі впливи формуються всередині самого банку, а при зовнішньому відповідно – ззовні.

Таким чином, формування сучасних засад концепції управління капіталом банків, не можливе без урахування впливу як внутрішніх, так і зовнішніх факторів на цей процес.

Зовнішні фактори, що мають суттєвий вплив на процес управління капіталізацією банку:

- міжнародні фінансові ринки та організації;
- державна фінансова політика;
- державний фінансовий ринок;
- розвиток банківського законодавства;
- політична та соціальна стабільність.

Що стосується внутрішніх факторів управління капіталізацією банків, то до них відносять:

- стратегію розвитку банку;
- систему корпоративного управління;
- систему внутрішнього контролю;
- фінансовий стан банку. [48С.25]

Тобто, як внутрішні, так і зовнішні фактори створюють комплексний вплив на процес управління капіталізацією банку, від них залежать перспективи його функціонування й вибір стратегічної цілі, реалізація якої повинна здійснюватися відповідними механізмами.

Ключову та координуючу роль під час створення фінансової бази установи відіграє політика управління банківським капіталом, що зумовило актуальну потребу використання комплексного підходу до стратегічного .

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Каменецкий, В. А. Капитал (от простого к сложному) [Текст] / В. А. Каменецкий, В. П. Патрикеев. – М. : Экономика, 2006. – 583 с.
2. Економічна теорія: Політекономія [Текст] : підручник / за ред. В. Д. Базилевича. – 7-ме вид. – К. : Знання-Прес, 2008. – 660 с.
3. Кейнс, Дж. М. Общая теория занятости процента и денег / Дж. М. Кейнс (Электронная экономическая библиотека Scanned and edited by AXL_FOX). – [Электронный ресурс] Режим доступа : .
<http://socioline.ru/files/5/316/keyns.pdf> .2014.-75с.
4. Мороза А. М. Банківські операції// / А. М. Мороз, М. І. Савчук, М. Ф. [Текст] : підручник – Підходи до трактування категорії «банківський капітал» власні кошти банку ресурсний підхід Закон України «Про банки банківську діяльність» 2002. – 476 с.
5. Роуз П. С. Банковский менеджмент: Перевод с англ. 2-го изд. – М. : Дело, 1997. – 768 с.
6. Щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України [Електронний ресурс]: Методичні рекомендації від 29.01.2004.№42-311/382. – Режим доступу:
<http://zakon.nau.ua/doc/?code=z0946-05>. –8.09.2011. – Назва з екрана
7. Васюренко О. В. Економічний аналіз діяльності комерційних банків: навч. посіб. / О. В. Васюренко, К. О. Волохата. – К.: Знання, 2006. – 463 с.
8. Алексеєнко М. Д. Капітал банку: питання теорії і практики : монографія / М. Д. Алексеєнко. – К. : КНЕУ, 2002. – С. 276–277.
9. Дзюблюк О. В. Комерційні банки в умовах переходу до ринкових відносин: монографія / О. В. Дзюблюк. – Тернопіль : Вид-во «Збруч», 1996. – 140 с

10. Герасимович А. М. Аналіз банківської діяльності: підручник / А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Герасимович. – К.: КНЕУ, 2003. – 599 с.
11. Міщенко В. І. Банківські операції: підручник / В. І. Міщенко, Н. Г. Слав'янська. – К.: Знання, 2006. – 727 с.
12. Ципін С. Формування власного капіталу банку [Електронний ресурс] / Ципін С. – Режим доступу : http://topknowledge.ru/index.php?option=com_content&view=article&id=1253:2011-01-25-20-13-59&catid=83:2&Itemid=23-2006-45.
13. Єпіфанов А. О. Операції комерційних банків : навч. посіб. / А. О. Єпіфанов, Н. Г. Маслак, І. В. Сало. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2007. – 523 с.
14. Ф.Ф. Бутинця / Аналіз діяльності комерційного банку [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів за спеціальністю «Банківський менеджмент» / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця та проф. А.М. Герасимовича, – Житомир: ПП «Рута», 2001. – 384с.
15. Офіційний веб-сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.
16. Алексеєнко М. Д. Капітал банку: питання теорії і практики: моногр. / М. Д. Алексеєнко – К.: КНЕУ, 2002. – 276 с.
17. Осадчий Є. та Стрижак А.: Економічне трактування сутості капіталу банку: стаття / Осадчий Є. та Стрижак А [Текст] Ринок цінних паперів в Україні-2011.-69-76с.
18. Рябініна Л.М. Банківські операції. [Текст] Навчальний посібник. / за ред. Рябініної Л.М. - Одеса: Ротапринт, ОДЕУ, 2011. - 536 с.
19. Сокиринська Ю. І. Фінансовий менеджмент у банку. [Текст] Навчальний посібник. / за ред. І.Г. Сокиринської, Т.О. Журавльової – Дніпропетровськ: Пороги, 2016. - 192 с.

- 20.Прасолова С. П. Банківські операції [Текст]: навч. посіб. та практ. / С. П. Прасолова, О. С. Вовченко – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 568 с.
- 21.Коцовська, Р.Р. Банківські операції [Текст] : навч. посіб. / Р. Р. Коцовська, О. П. Павлишин, Л. М. Хміль. – К. : Знання, 2010. – 390с.
- 22.Постанова № 334 від 08.08.2001 Про затвердження Положення про порядок формування та використання банками резервного фонду [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0749-01>
23. Рибалко А.В Особливості формування капіталу комерційними банками / [Текст]:РибалкоА.В. http://www.rusnauka.com/21_TSN_2015/Economics/1_197036.doc.htm\-2008.-35с.
- 24.Банківські операції : навчальний посібник / О. І. Копилюк, О. М. Музичка. – 2-ге вид., випр. і допов. - К.: ЦУЛ, 2012. - 536 с.
- 25.Бодрецький М. В. Управління власним капіталом банків / М. В. Бодрецький // Інвестиції: практика та досвід//Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2013_23_15 - 2013 - С. 66-68. -
- 26.Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121–III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2121-14c>.
27. International Convergence of Capital Measurement and Capital Standarts / A Revised Framework. Bank Committee on banking supervision.– Basel.- November 2005 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bis.org>
28. Криклій А.С. Банківський капітал: соціально-економічна сутність, склад та призначення / А.С. Криклій, М.О. Боровікова // Фондовый рынок. – 2009. – № 39. – С. 12–15.

29. Регулювання та економічний аналіз діяльності комерційного банку. Реферат [Електронний ресурс]- Режим доступу <http://osvita.ua/vnz/reports/bank/21021/-2011-С,11-12>
30. Боровікова М.О. Регулятивний капітал комерційних банків[Електронний ресурс] http://www.confcontact.com/2009_03_18/ek2_borovikova.php
31. Фінансова звітність ПАТ "Райффайзен Банк Аваль" [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.aval.ua/about/bank_reports/2016-2018-с.25-30
32. Науменкова С.В. Базель I, II, III: розвиток підходів для зміцнення регуляторної основи / С. Науменкова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка.. – 2015. – №. 12(177). – С. 39-49.
33. Basel Committee on Banking Supervision. Basel III: A global regulatory framework for more resilient banks and banking system. – Bank for International Settlements, December 2010 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bis.org/publ/bcbs189.pdf.-2010-С.25-23>
34. Basel Committee on Banking Supervision. Basel III: International framework for liquidity risk measurement, standards and monitoring. – Bank for International Settlements, December 2010. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bis.org/publ/bcbs188.pdf.-2010-с.43-44>
35. Довгань Ж. М. «Базель III» у забезпеченні фінансової стійкості банківської системи [Текст] / Ж. М. Довгань // Вісник УБС НБУ. – 2011. – № 1. – С. 224 – 2294.
36. Чуб, О.О. Перспективи впровадження Базель III в умовах фінансової глобалізації / О. О. Чуб // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. - 2012. - Вип. 1 (12). - С. 18-25.
37. Міщенко В. Капіталізація банківської системи України: сьогодення та перспективи/ В. Міщенко // Вісник Національного банку України. – липень 2013. – С. 11–17.
38. Basel Committee on Banking Supervision. Guidance for national authorities operating the countercyclical capital buffer. — Bank for International

- Settlements, December 2010. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bis.org/publ/bcbs187.pdf>
- 39.Бага, О. М. Перспективи запровадження міжнародних стандартів «Базель-III» для вітчизняних банків на основі міжнародного досвіду/ О. М. Бага, В. А. Малахов // Траектория науки. Электронный научный журнал . – 2016. – № 4(9). – С. 2.37-2.45.
- 40.19) Худолій Ю. С. Особливості сучасної концепції управління капіталізацією банків в Україні / Ю. С. Худолій // Економіка і регіон. - 2015. - № 4. - С. 129-134. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econrig_2015_4_24-2015-C.33-35
41. Чиж Н.М., Дзямулич М.И., Урбан О.А. Управління власним капіталом банку :проблеми та перспективи /Економічний форум - Режим доступу: file:///C:/Users/User/Downloads/ecfor_2016_2_48.pdf2/ -2016-С.7-8
42. Фірман Р.В. Аналіз капіталізації комерційних банків України шляхи її нарощення \ Фірман Р.В,С: – ЗПНУ ,2014-С.11-12
43. Офіційний сайт Форіншурер [Електронний ресурс] <https://forinsurer.com/>
- 44.НРА «Рюрік » Аналітичний огляд банківської системи за 2016 рік [Електроннийресурс]. - Режим доступу: http://www.rurik.com.ua/documents/research/bank_system_4_kv_2016.pdf
- 45.Банківська система України: становлення та розвиток в умовах глобалізації економічних процесів: монографія / за ред. д.е.н., проф. О.В. Дзюблюка.– Тернопіль: «Вектор», 2012. – 462 с.
- 46.Пахомова І.Г. Аналіз структури капіталу банків України за період 2014-2016 років / І.Г.Пахомова, М.С.Фещенко // Сталий розвиток економіки: Міжнародний науково-виробничий журнал. - № 2(35), 2017. - С. 209-214.
- 47.Геець В. М. Іноземний капітал у банківській системі України / В. М. Геєць // Дзеркало тижня. – № 26 . – Режим доступу : <http://www.dt.ua/2000/2040/53895.-С.605>
- 48.Гусев Я. О. Експансія іноземного капіталу в банківську систему України: сучасний стан, позитивні наслідки та супутні ризики / Я. О. Гусев //

- Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : 2010. – Т. 30. – С. 358-365.
49. О. О. Чуб // Банки в глобальній економіці : [монографія] / О. О. Чуб. – К. : КНЕУ, 2009. – 340 с.
50. Корнилюк Р. В. Антикризова політика іноземних банків в Україні / Р. В. Корнилюк // Фінанси, облік і аудит. – 2010. – №16. – С. 100-108.
51. Алексеєнко М.Д. Капітал банку [Текст]: питання теорії та практики: Монографія. - К.: КНЕУ. - 2002. - 276 с.
52. Дзюблюк О.В. Комерційні банки в умовах переходу до ринкових відносин : монографія / О. В. Дзюблюк. - Тернопіль : Вид-во “Збруч”, 2006. - 140 с.
53. Зверяков М.І. Управління фінансовою стійкістю банків / М.І. Зверяков, В.В. Коваленко, О.С. Сергеева. – Одеса: Видавництво «Атлант», - 2014. – 485 с.
54. Зверяков М. І. Антикризове управління фінансовою стійкістю банку в умовах економічних дисбалансів: монографія / М.І. Зверяков, О.М. Зверяков. – Одеса: ОНЕУ, 2015. – 418 с.
55. Зверяков М. І. Банківський капітал: вимоги Базеля III / М. І. Зверяков, В. В. Коваленко // Фінанси України. – 2011. – № 6. – С. 13-23.
56. Васильченко З. Реструктуризація та реорганізація [Текст]: монографія / З. Васильченко. - К.: Вид-во “Кондор”. - 2004. - 528 с
57. Вожжов А.П. Процессы трансформации банковских ресурсов монография / А. П. Вожжов. - Севастополь: Севастопольский НТУ, 2006. - 339 с.
58. Роуз П.С. Банковский менеджмент: Пер. с англ. 2-го изд. - М.: Дело Лтд, 1995. - 768 с.
59. Парасій-Вергуненко // І. М. Аналіз банківської діяльності [Текст]: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. — К.: КНЕУ, 2003. — 347 с.
60. Фостяк В.В. Функції банківського капіталу в забезпеченні розвитку банківської системи України // Науковий вісник НЛТУ України. - 2010. - № 20.1. - С. 257-263.

- 61.Савлук СМ. Теоретичні аспекти функціонування власного капіталу банків // “Фінанси, облік і аудит”. Збірник наук. праць. - 2007. - № 9. С. 124-130.
- 62.Вовчак ОД. Банківська справа: навч. посібник / О. Д. Вовчак, Н. М. Руцишин. - Львів : Новий Світ-2000, 2008. - 560 .
- 63.Кузнецова С.А., Болгар Т.М., Пестовська З.С. Банківська система Навч. посібник. [Текст] — К.: Центр учбової літератури, 2014. – 400 с.